

Perehüvitiste seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (toitjakaotustoetus)

§ 1. Perehüvitiste seaduse muutmine

Perehüvitiste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 4 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „isikule“ tekstiosaga „, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.“;

2) paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 1² järgmises sõnastuses:

„(1²) Toitjakaotustoetus määratakse ja seda makstakse sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 3 lõikes 1 nimetatud isikule juhul, kui taotleja või toetuse saamise õigust omav laps on vahetult enne toetuse taotlemist või vanem on vahetult enne oma surma vähemalt 36 kuud 48 järjestikuse kuu jooksul:

- 1) elanud Eestis sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 3 lõikes 1 sätestatud alusel või
- 2) viibinud Eestis seaduslikult töötamise eesmärgil ajutise viibimisalusega ja sotsiaalmaksu maksja oli kohustatud maksma tema eest sotsiaalmaksu või ta maksis ise enda eest sotsiaalmaksu sotsiaalmaksuseaduses sätestatud korras.“;

3) paragrahvi 4 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Perehüvitise saamise õigust ei ole isikul ulatuses, milles tal on õigus saada välisriigist samal eesmärgil makstavat hüvitist.“;

4) paragrahvi 12 lõike 6 esimeses lauses asendatakse tekstiosa „või kui tema suhtes on algatatud tagaotsimismenetlus põhjusel, et isik hoiab kõrvale vabaduskaotusliku karistuse kandmisest“ tekstiosaga „või kui ta on kuulutatud tagaotsitavaks põhjusel, et ta hoiab kõrvale vangistuse kandmisest“;

5) paragrahvi 12 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Perehüvitiste, välja arvatud vanemahüvitise maksmine peatatakse 19-aastase ja vanema lapse akadeemilisele puhkusele jäämisele järgnevast kuust. Perehüvitiste maksmist jätkatakse akadeemilise puhkuse lõppemisel käesolevas seaduses sätestatud tingimustel.“;

6) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Liiklusõnnetuse tõttu vanema kaotuse korral nõuab Sotsiaalkindlustusamet väljamakstud toitjakaotustoetuse summad sisse liikluskindlustusega tegelevalt kindlustusandjalt, kui toitjakaotustoetust saaval lapsel tekib nõudeõigus liikluskindlustusega tegeleva kindlustusandja vastu. Nimetatud eesmärgil on Sotsiaalkindlustusametil õigus saada liikluskindlustuse registrist andmeid liiklusõnnetuse tagajärjel toitja kaotanud isikule kahju hüvitamise kohustuse olemasolu ja asjakohase kindlustusandja kohta.“;

7) paragrahvi 16 lõiget 1 täiendatakse punktiga 3¹ järgmises sõnastuses:

„3¹) toitjakaotustoetus.“;

8) paragrahvi 17 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „statsionaarse õppega täienduskoolituse kursuse” tekstiosaga „täienduskoolituse kursuse, mille kontaktõppe maht õppeaasta jooksul on vähemalt 1000 akadeemilist tundi,“;

9) paragrahvi 19 lõike 4 punktis 3 asendatakse sõnad „toitjakaotuse korral rahvapensioni“ sõnaga „toitjakaotustoetus“;

10) seadust täiendatakse §-ga 19¹ järgmises sõnastuses:

„§ 19¹. Toitjakaotustoetus

(1) Õigus toitjakaotustoetusele on lapsel, kelle vanem on surnud või teadmata kadunud ning politsei on tema suhtes algatanud teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamise menetluse ja ei ole suutnud tema asukohta kindlaks teha 12 kuu jooksul.

(2) Õigus toitjakaotustoetusele tekib vanema surma päevast või päevast, kui politsei on vanema suhtes algatanud teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamise menetluse.

(3) Õigus toitjakaotustoetusele lõpeb:

1) lapse 19-aastaseks saamisel;

2) lapse 21-aastaseks saamisel, kui ta omandab põhi-, kesk- või kõrgharidust, õpib kutseõppe tasemeõppes või on keskhariduseta ja osaleb Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse täienduskoolituse kursusel, mille kontaktõppe maht õppeaasta jooksul on vähemalt 1000 akadeemilist tundi;

3) teadmata kadunud vanema asukoha kindlakstegemisel või viie aasta möödumisel teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamise menetluse algatamisest;

4) lapsele teise vanema lisandumisel lapsendamise kaudu;

5) lapsele sama vanema eest teiste seaduste alusel toitjakaotuspensioni maksmisel.

(4) Igakuise toitjakaotustoetuse suuruse arvutamise aluseks on baassumma 285 eurot, mida Sotsiaalkindlustusamet indekseerib iga aasta 1. aprillil vastavalt Statistikaameti avaldatud eelmise aasta tarbijahinnaindeksi muutusele. Pärast indekseerimist loetakse järgmisel aastal baassummaks eelmisel aastal indekseerimise tulemusel saadud summa.

(5) Kui tarbijahinnaindeksi muutuse koefitsient on väiksem kui 1,00, korrutatakse baassumma ühega.

(6) Toitjakaotustoetuse suuruse arvutamisel liidetakse jooksva kalendriaasta indekseeritud baassummale kolm protsenti eelmise kalendriaasta kohta 1. aprilli seisuga Statistikaameti veebilehel avaldatud Eesti Vabariigi keskmisest brutokuupalgast.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigete 4–6 alusel arvutatud summad ümardatakse kaks kohta pärast koma.

(8) Jooksva kalendriaasta toitjakaotustoetuse suuruse avaldab Sotsiaalkindlustusamet oma veebilehel hiljemalt 10. aprillil.

(9) Toetuse suurus hakkab kehtima jooksva kalendriaasta 1. maist.“;

11) paragrahvi 29 lõike 1 teises lauses asendatakse tekstiosa „Kui laps osaleb Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse statsionaarse õppega täiendkoolituse kursusel,“ tekstiosaga „Kui keskhariduseta laps osaleb Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse täienduskoolituse kursusel, mille kontaktõppe maht õppeaasta jooksul on vähemalt 1000 akadeemilist tundi,“;

12) paragrahvi 29 lõike 2² esimeses ja teises lauses asendatakse tekstiosa „§ 17 lõikes 2“ tekstiosaga „§ 17 lõikes 2 ja § 19¹ lõike 3 punktis 2“;

13) paragrahvi 29 lõike 4 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „osalemise“ sõnadega „ja kursuse mahu“;

14) paragrahvi 30 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Lapsele ei maksta peretoetusi, välja arvatud toitjakaotustoetust, kui ta:

- 1) viibib asendushooldusel perekodus või asenduskodus sotsiaalhoolekande seaduse § 45⁹ lõike 1 alusel;
- 2) viibib kinnipeetava, arestialuse või vahistatuna kinnipidamisasutuses.”;

15) paragrahvi 35 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Ema vanemahüvitist on õigus saada 70 kalendripäeva enne lapse eeldatavat sünnikuupäeva isikul, kelle raseduse on tuvastanud arst või ämmaemand ja kes vastab ühele järgmistest tingimustest:

- 1) tal on õigus saada ajutise töövõimetuse hüvitist ravikindlustuse seaduse alusel;
- 2) tal ei ole õigust saada ajutise töövõimetoetuse hüvitist ravikindlustuse seaduse alusel ja tema lapse teine vanem on surnud või lapse teise vanema suhtes on algatatud teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamise menetlus ning ema esitab Sotsiaalkindlustusametile kirjaliku teatise, milles on märgitud lapse teise vanema nimi, isikukood või sünniaeg ja surmaaeg.“;

16) paragrahvi 46⁴ lõiget 1 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) vanemahüvitise saaja poolt käesoleva seaduse § 35 lõike 2 punkti 2 kohaselt esitatud teatise nimetatud teine vanem ei ole rahvastikuregistri andmetel sündinud lapse teine vanem.“;

17) paragrahvi 46⁴ täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Kui vanemahüvitise saaja tugineb vanemahüvitise saamisel käesoleva seaduse § 35 lõike 2 punktis 2 sätestatule, kontrollib Sotsiaalkindlustusamet:

- 1) lapse väidetava teise vanema surmaandmeid rahvastikuregistrist või vanemahüvitise saaja esitatud tõendite alusel enne vanemahüvitise määramist;
- 2) lapse registriandmeid vanemate kohta alates lapse sünnist kuni lapse 30 päeva vanuseks saamiseni.“;

18) seaduse 5. peatüki 1. jagu täiendatakse §-ga 63⁹ järgmises sõnastuses:

§ 63⁹. Toitjakaotustoetuse maksmine enne 2026. aasta 1. oktoobrit tekkinud õiguse korral

(1) Toitja lapsele, kellele makstakse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud riikliku pensionikindlustuse seaduse § 20 lõike 2 punkti 1 alusel toitjakaotuspensionile või sama seaduse § 22 lõike 1 punkti 3 alusel rahvapensionile, määratakse käesoleva seaduse alusel toitjakaotustoetus järgmiselt:

1) toitjakaotustoetuse suurus, kui temale varem makstud pensioni suurus oli sellest väiksem või sellega võrdne;

2) 2026. aasta 30. septembri seisuga maksmisele kuuluva pensioni suurus, kui temale varem makstud pension oli toitjakaotustoetusest suurem.

(2) Toitjakaotustoetust makstakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lapsele:

1) kuni 19-aastaseks saamiseni, kui ta on 2026. aasta 1. oktoobril alla 18-aastane ja ei õpi;

2) kuni 21-aastaseks saamiseni, kuid mitte kauem kui õppeasutuse või kursuse nimekirjast väljaarvamise kuu lõpuni, kui ta on 2026. aasta 1. oktoobril alla 18-aastane ja asub hiljemalt 2027. aasta 1. veebruaril õppima põhi-, kesk- või kõrgharidusõppes, kutseõppe tasemeõppes või on keskhariiduseta ja osaleb Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse täienduskoolituse kursusel, mille kontaktõppe maht õppeaasta jooksul on vähemalt 1000 akadeemilist tundi;

3) kuni 24-aastaseks saamiseni, kuid mitte kauem kui õppeasutuse või kursuse nimekirjast väljaarvamise kuu lõpuni, kui ta on 2026. aasta 1. oktoobril 18–23-aastane ja omandab koolis põhi-, kesk- või kõrgharidust või õpib kutseõppe tasemeõppes või on keskhariiduseta ja osaleb Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse täienduskoolituse kursusel, mille kontaktõppe maht õppeaasta jooksul on vähemalt 1000 akadeemilist tundi;

4) kuni toitja asukoha kindlakstegemiseni või surnuks tunnistamiseni, kuid mitte kauem kui viis aastat teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamise menetluse alustamisest kooskõlas käesoleva lõike punktidega 1–3, kui talle oli pension määratud teadmata kadunud isiku asukoha tuvastamise menetluse alustamisel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2 ja 3 sätestatud juhul peatatakse toitjakaotustoetuse maksmine akadeemilisel puhkusel viibimise ajaks.

(4) Lapsele, kellel tekkis enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud riikliku pensionikindlustuse seaduse § 20 lõike 1 punkti 1 alusel õigus toitjakaotuspensionile või sama seaduse § 22 lõike 1 punkti 3 alusel rahvapensionile, kuid kelle eest määratakse või kes taotleb toitjakaotustoetust 2026. aasta 1. oktoobril või hiljem, kuid mitte pärast 2027. aasta 1. oktoobrit, arvutatakse toitjakaotustoetuse suurus enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud riikliku pensionikindlustuse seaduse § 21 alusel ning toetust makstakse kooskõlas käesoleva paragrahvi lõigetega 1 ja 2 tagantjärele, kuid mitte rohkem kui taotluse esitamise kuule eelnenud 12 kuu eest.“

§ 2. Eesti Vabariigi Ülemnõukogu XII koosseisu ning Riigikogu VII, VIII ja IX koosseisu liikmete pensioni seaduse muutmise

Eesti Vabariigi Ülemnõukogu XII koosseisu ning Riigikogu VII, VIII ja IX koosseisu liikmete pensioni seaduse § 18 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Toitjakaotuspensionile saamise õigust omavateks perekonnaliikmeteks loetakse isikuid, kellel oli õigus saada toitjakaotuspensionile enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud riikliku pensionikindlustuse seaduse redaktsiooni alusel.“

§ 3. Eluruumide erastamise seaduse muutmise

Eluruumide erastamise seaduse § 7 lõike 3 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „toitjakaotuspensioni“ tekstiosaga „, mis on määratud enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud riikliku pensionikindlustuse seaduse redaktsiooni alusel, või toitjakaotustoetust“.

§ 4. Kohtute seaduse muutmine

Kohtute seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 113 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui isik sureb rahvakohtuniku kohustuste täitmise ajal tema suhtes toimepandud kuritegeliku ründe tagajärjel, suurendatakse igale tema ülalpidamisel olnud töövõimetusle perekonnaliikmele makstavat toitjakaotustoetust või enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud riikliku pensionikindlustuse seaduse redaktsiooni alusel makstavat riiklikku toitjakaotuspensioni 20%.“;

2) paragrahvi 132⁷ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kohtuniku vanaduspensioni, väljateenitud aastate pensioni, töövõimetuspensioni ja enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud riikliku pensionikindlustuse seaduse redaktsiooni alusel määratava toitjakaotuspensioni seda osa, mis ületab riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel arvutatavat vanaduspensioni, makstakse riigieelarvest.“.

§ 5. Ohvriabi seaduse muutmine

Ohvriabi seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 36 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui vägivallakuriteo ohver saab kuriteo tagajärjel surma, on õigus saada hüvitist järgmistel isikutel:

1) ohvri laps, kes on alla 18-aastane või alla 24-aastane gümnaasiumi või kutseõppeasutuse statsionaarses õppes või meditsiinilistel näidustustel muus õppevormis õppiv õpilane või ülikoolis või rakenduskõrgkoolis täiskoormusega õppiv üliõpilane või sellest eest vanem, kui tal on vastavalt töövõimetoetuse seadusele tuvastatud osaline või puuduv töövõime enne 18-aastaseks saamist või statsionaarses õppevormis või meditsiinilistel näidustustel muus õppevormis või täiskoormusega õppimise korral enne 24-aastaseks saamist;

2) laps, kes on kuriteo toimepanemise ajaks ohvri poolt eostatud, kuid sünnib pärast ohvri surma;

3) ohvri vanem, kes on vanaduspensionieas või kellel on vastavalt töövõimetoetuse seadusele tuvastatud osaline või puuduv töövõime;

4) ohvri mittetöötav lesk, kui naise rasedus on kestnud vähemalt 12 nädalat;

5) ohvri mittetöötav registreeritud elukaaslane, kellega sõlmitud kooseluleping on lõppenud surma tõttu, kui naise rasedus on kestnud vähemalt 12 nädalat;

6) ohvri lesk või registreeritud elukaaslane, kellega sõlmitud kooseluleping on lõppenud surma tõttu, kellel on vastavalt töövõimetoetuse seadusele tuvastatud osaline või puuduv töövõime või kes on vanaduspensionieas ja kelle abielu või registreeritud kooselu toitjaga oli kestnud vähemalt ühe aasta.“;

2) paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikutele on õigus saada hüvitist järgmistel ohvri ülalpidamisel olnud isikutel:

- 1) laps, kelle vanema abikaasa, registreeritud elukaaslane või kasuvanem on surnud ja kes ei saa elatist oma vanemalt;
- 2) ohvri vend, õde või lapselaps, kes vastab käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 sätestatud tingimustele ja kellel ei ole töövõimelisi vanemaid;
- 3) ohvri lahutatud abikaasa, kes jõudis vanaduspensioniiikka või kellel on vastavalt töövõimetoetuse seadusele tuvastatud osaline või puuduv töövõime enne abielu lahutamist või enne kolme aasta möödumist abielu lahutamisest ja kelle abielu ohvriga oli kestnud vähemalt 25 aastat;
- 4) ohvri registreeritud elukaaslane, kellega sõlmitud kooseluleping on lõppenud, kes jõudis vanaduspensioniiikka või kellel on vastavalt töövõimetoetuse seadusele tuvastatud osaline või puuduv töövõime enne kooselulepingu lõpetamist või enne kolme aasta möödumist kooselulepingu lõpetamisest ja kelle registreeritud kooselu ohvriga oli kestnud vähemalt 25 aastat;
- 5) mittetöötav ohvri lapse vanem või eestkostja, kes kasvatab ohvri kuni kolmeaastast last oma perekonnas.“;

3) paragrahvi 44 lõike 3 teises lauses asendatakse sõna „toitjakaotuspension“ tekstiosaga „toitjakaotustoetust või enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud riikliku pensionikindlustuse seaduse redaktsiooni alusel määratud toitjakaotuspension“;

4) paragrahvi 49 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) kuni isik vastab käesoleva seaduse § 36 lõikes 3 või 3¹ sätestatud tingimustele.“;

5) paragrahvi 55 lõikes 2 asendatakse sõnad „toitjakaotuspension saamise“ tekstiosaga „käesoleva seaduse § 36 lõikes 3 või 3¹ sätestatud“.

§ 6. Politsei ja piirivalve seaduse muutmine

Politsei ja piirivalve seaduse § 119¹² täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

„(4¹) Isikule, kellele on käesoleva paragrahvi alusel määratud politseiametniku töövõimetus pension ja kes on süüdi mõistetud karistusseadustiku 15. peatükis või 17. peatüki 2. jaos sätestatud süüteo eest, mille eest karistusseadustik näeb ette vähemalt kuni viieaastase vangistuse, lõpetatakse politseiametniku töövõimetus pensioni maksmine käesoleva sätte või süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise kuule järgnevast kuust.

(4²) Kohus teatab kümne tööpäeva jooksul kohtuotsuse jõustumisest arvates kirjalikult Sotsiaalkindlustusametile asjaolust, mille tõttu kaob isikul õigus saada käesolevas paragrahvis sätestatud politseiametniku töövõimetus pensioni.“.

§ 7. Riigikontrolli seaduse muutmine

Riigikontrolli seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 54⁷ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolevas seaduses sätestatud ametipensionile kohaldatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse sätteid ja toitjakaotuspensionile sama seaduse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud redaktsiooni sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.“;

2) paragrahvi 54⁷ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Ametipensiooni ja toitjakaotuspensiooni seda osa, mis ületab riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel arvutatavat vanaduspensiooni või sama seaduse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud redaktsiooni alusel määratavat toitjakaotuspensiooni, makstakse riigieelarvest.“.

§ 8. Riigivastutuse seaduse muutmine

Riigivastutuse seaduse § 10 lõike 2 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „toitjakaotuspensiooni“ sõnadega „või toitjakaotustoetust“.

§ 9. Riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmine

Riikliku pensionikindlustuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 tekstist jäetakse välja sõnad „või toitja kaotuse“;

2) paragrahvi 5 punkt 3, 4. peatükk, § 22 lõike 1 punkt 3 ja lõike 2 punkt 3, § 23 punkt 3, § 32 lõike 2 punkt 2, § 36 lõige 4, § 41, § 42 lõige 4, § 43 lõige 1 ja § 46¹ lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 6 tekstist jäetakse välja tekstiosa „välja arvatud käesoleva seaduse § 41 lõikes 4 sätestatud juhul“;

4) paragrahvi 24 lõike 1¹ sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva seaduse alusel määratud vanaduspensionile arvutatakse juurde järgmine pensionilisa:“;

5) paragrahvi 39¹ lõike 2 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) rahvapensiooni korral välisriigi poolt vanadus-, töövõimetus-, toitjakaotus- või rahvapensiooni määramine;“;

6) paragrahvi 42³ lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „välja arvatud toitjakaotuspensiooni saajale,“;

7) paragrahvi 43 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud töötamist tõendatakse maksukorralduse seaduse §-s 25¹ sätestatud töötamise registri andmetega.“;

8) paragrahvi 46 lõike 4 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud pensionäril on laps, kes on alla 18-aastane või alla 24-aastane gümnaasiumi või kutseõppeasutuse statsionaarses õppes või meditsiinilistel

näidustustel muus õppevormis või ülikoolis või rakenduskõrgkoolis täiskoormusega õppiv õppija, või sellest east vanem osalise või puuduva töövõimega laps, kelle töövõime hinnati enne 18-aastaseks saamist või statsionaarses õppevormis või meditsiinilistel näidustustel muus õppevormis või täiskoormusega õppimise korral enne 24-aastaseks saamist, või samadele tingimustele vastav vend, õde või lapselaps, kellel ei ole töövõimelisi vanemaid, makstakse lapsele riiklikku pensioni järgmises suuruses:“;

9) paragrahvi 48 lõikest 3 jäetakse välja sõnad „toitjakaotus- või“;

10) paragrahvi 57 lõike 1 punktist 1 jäetakse välja tekstiosa „, toitjakaotuspensionid“;

11) seaduse 13. peatükki täiendatakse §-dega 61²⁹ ja 61³⁰ järgmises sõnastuses:

„§ 61²⁹. Käesoleva seaduse kohaldamine seoses perehüvitiste seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse jõustumisega

(1) Toitja lapsele, kellel tekkis käesoleva seaduse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud redaktsiooni § 20 lõike 2 punkti 1 kohaselt õigus toitjakaotuspensionile või § 22 lõike 1 punkti 3 kohaselt rahvapensionile, kohaldatakse alates 2026. aasta 1. oktoobrist perehüvitiste seadust ning temale lõpetatakse käesoleva seaduse alusel toitjakaotuspensionile või rahvapensionile maksmine.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata isikule, kellel tekkis õigus toitjakaotus- või rahvapensionile käesoleva seaduse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud redaktsiooni § 20 või § 22 lõike 1 punkti 3 alusel, kohaldatakse käesoleva seaduse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud redaktsiooni.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata isikule, kellele makstakse toitjakaotuspensionile käesoleva seaduse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud redaktsiooni alusel ja mille suurus on arvatud § 21 lõike 1 punkti 1 alusel, arvutatakse pensionile juurde § 24 lõike 1¹ alusel pensionilisa, kui selle saamise õigus on tekkinud pärast 2026. aasta 1. oktoobrit.

(4) Kui perekonnaliikmele makstakse toitjakaotustoetust perehüvitiste seaduse alusel, tehakse toitjakaotuspensionile või toitja kaotuse korral makstava rahvapensionile suurus ümberarvestus, arvestades käesoleva seaduse alusel õigustatud perekonnaliikmete arvu.

(5) Isikule, kellele on enne 2026. aasta 1. oktoobrit määratud toitjakaotuspension Eesti Vabariigi poolt sõlmitud kahepoolse välislepingu alusel ja kes elab teise lepingupoole territooriumil, jätkatakse toitjakaotuspensionile maksmist kuni õigustatuse aja lõpuni vastavalt käesoleva seaduse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud redaktsioonile ja selle alusel antud rakendusaktide tingimustele. Toitjakaotuspensionile suurus arvutatakse vajaduse korral ümber vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 4.

§ 61³⁰. Enne 2026. aasta 1. oktoobrit määratud toitjakaotuspensionile ja rahvapensionile käsitlemine

(1) Riiklikuks pensioniks käesoleva seaduse ja teiste seaduste tähenduses loetakse ka toitjakaotuspension ja toitja kaotuse korral rahvapension.

(2) Liiklusõnnetuse tõttu toitja kaotuse korral nõuab Sotsiaalkindlustusamet väljamakstud toitjakaotuspensioni või toitja kaotuse korral rahvapensioni summad sisse liikluskindlustusega tegelevalt kindlustusandjalt, kui riiklikku pensioni saaval isikul tekib nõudeõigus liikluskindlustusega tegeleva kindlustusandja vastu.

(3) Käesoleva seaduse § 56 lõike 1 punktides 1–5 ja lõikes 1¹ nimetatud riikliku pensionikindlustuse kulude katteallikate arvelt finantseeritakse ka toitjakaotuspensioni ja toitja kaotuse korral rahvapensioni.“.

§ 10. Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse muutmine

Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse § 10 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Toitjakaotuspension määratakse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud riikliku pensionikindlustuse seaduse § 20 alusel.“.

§ 11. Õiguskantsleri seaduse muutmine

Õiguskantsleri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 43⁷ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ametipensionile kohaldatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse sätteid ja toitjakaotuspensionile sama seaduse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud redaktsiooni sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.“;

2) paragrahvi 43⁷ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Ametipensioni ja toitjakaotuspensioni seda osa, mis ületab riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel arvutatavat vanaduspensioni või sama seaduse enne 2026. aasta 1. oktoobrit kehtinud redaktsiooni alusel määratavat toitjakaotuspensioni, makstakse riigieelarvest.“.

§ 12. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. oktoobril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 6 ja § 6 jõustuvad üldises korras.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn 2024

Algatab Vabariigi Valitsus